

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 171/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosti obchodných spoločností J., s. r. o., S., T., s. r. o., S., a H., s. r. o., L., zastúpených advokátkou JUDr. M. G., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami Daňového úradu Košice č. 9818301/1/410890/2012 z 8. marca 2012, č. 9818301/1/393865/2012 zo 7. marca 2012 a č. 9818301/1/410511/2012 z 8. marca 2012 a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 4841/2012, sp. zn. Rvp 4854/2012 a sp. zn. Rvp 4865/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. II. ÚS 171/2012 (Rvp 4841/2012).

2. Sťažnosti obchodných spoločností J. s. r. o., T., s. r. o., a H., s. r. o., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. mája 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti J., s. r. o., S. (ďalej len „sťažovateľka v 1. rade“), pôvodne vedená pod sp. zn. Rvp 4841/2012, a 14. mája 2012 boli doručené sťažnosti obchodných spoločností T., s. r. o., S. (ďalej len „sťažovateľka v 2. rade“), a H., s. r. o., L. (ďalej len „sťažovateľka v 3. rade“; spolu ďalej aj „sťažovateľky“), pôvodne vedené pod sp. zn. Rvp 4854/2012 a sp. zn. Rvp 4865/2012, vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Daňového úradu Košice (ďalej len „daňový úrad“) a jeho rozhodnutiami č. 9818301/1/410890/2012 z 8. marca 2012, č. 9818301/1/393865/2012 zo 7. marca 2012 a č. 9818301/1/410511/2012 z 8. marca 2012.

Z obsahu sťažností a ich príloh vyplynulo, že napadnutým rozhodnutím č. 9818301/1/410890/2012 z 8. marca 2012 daňový úrad nevyhovel žiadosti sťažovateľky v 1. rade z 30. januára 2012 (doručenej mu 8. februára 2012) o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti rozhodnutiu Daňového úradu Kráľovský Chlmec č. 738/230/19616/11/PekZ zo 4. augusta 2011, ktorým správca dane uložil sťažovateľke v 1. rade ako daňovému subjektu pokutu v sume 1 659,69 €. Napadnutým rozhodnutím č. 9818301/1/393865/2012 zo 7. marca 2012 daňový úrad nevyhovel žiadosti sťažovateľky v 2. rade z 30. januára 2012 (doručenej mu 8. februára 2012) o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti rozhodnutiu Daňového úradu Kráľovský Chlmec č. 738/230/19844/11/PekZ z 8. augusta 2011, ktorým správca dane uložil sťažovateľke v 2. rade ako daňovému subjektu pokutu v sume 1 659,69 €. Napadnutým rozhodnutím č. 9818301/1/410511/2012 z 8. marca 2012 daňový úrad nevyhovel ani žiadosti sťažovateľky v 3. rade z 30. januára 2012 (doručenej mu 8. februára 2012) o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti rozhodnutiu Daňového úradu Kráľovský Chlmec č. 738/230/19617/11/PekZ zo 4. augusta 2011, ktorým správca dane uložil

sťažovateľke v 3. rade ako daňovému subjektu pokutu v sume 1 659,69 €. Daňový úrad odôvodnil svoje rozhodnutia o nevyhovení žiadostiam sťažovateľiek tým, že *„žadateľ nedodržel tridsaťdňovú lehotu stanovenú zákonom na podanie žiadosti o odpustenie zmeškanej lehoty, v zákonom určenej tridsaťdňovej lehote neurobil aj zmeškany úkon a nepredložil existenciu dôležitých dôvodov na predĺženie tejto zmeškanej lehoty“*.

Sťažovateľky považujú predmetné rozhodnutia daňového úradu, ako aj postup, ktorý predchádzal ich vydaniu, za nezákonné.

V odôvodnení sťažností sťažovateľky bližšie uviedli:

„Sťažovateľ si je vedomý skutočnosti, že na odpustenie zmeškanej lehoty neexistuje právny nárok a daňový úrad je oprávnený žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty nevyhovieť, avšak vzniknutá situácia, t. j. že pri úplne totožnom skutkovom a právnom stave žiadosti jedného subjektu (spoločnosti P., s. r. o., pozn.) vyhovené bolo a druhému subjektu vyhovené nebolo, a to bez akéhokoľvek odôvodnenia, nedáva sťažovateľovi žiadnu možnosť oboznámiť sa so všetkými dôvodmi, pre ktoré jeho návrhu vyhovené nebolo a má za následok aj nepreskúmateľnosť takéhoto rozhodnutia.

Správny orgán je v zmysle platného právneho poriadku pri vydávaní rozhodnutia oprávnený uplatňovať správnu úvahu, ktorá však neznamená ľubovôľu pri jeho rozhodovaní. Správna úvaha musí vždy vychádzať zo skutkového a právneho stavu konkrétnej veci, pričom sa pri jej uplatňovaní musia bezpodmienečne dodržiavať práva daňového subjektu. Vylúčeniu svojvôle pri rozhodovaní správneho orgánu v tomto prípade napomáha aj odôvodnenie rozhodnutia, ktoré dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako daňové orgány v ich veci vyložili a aplikovali príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa spravovali pri svojom rozhodovaní o veci samej.

Napokon, postup, pri ktorom vtedajší daňový úrad Trebišov žiadosti jedného daňového subjektu bez ďalšieho vyhovie a iný daňový úrad totožnej žiadosti iného daňového subjektu založenej na úplne rovnakom skutkovom a právnom základe nevyhovie, a to bez náležitého odôvodnenia, predstavuje nepochybne aj porušenie princípu právnej istoty a vystavuje sťažovateľa svojvôli daňového úradu. ...

Sťažovateľ má teda za to, že v uvedenom prípade dovoľovali právne predpisy, základné zásady daňového konania a základné princípy právneho štátu daňovému úradu postupovať len tým spôsobom, že žiadosti sťažovateľa o odpustenie zmeškanej lehoty vyhovie rovnako ako tomu bolo v prípade daňového subjektu P. s.r.o. u daňového úradu Trebišov, alebo tejto žiadosti nevyhovie, avšak takéto rozhodnutie náležite odôvodní... Tým, že tak daňový úrad neučinil, preukázateľne sa dopustil porušenia práva sťažovateľa na inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj čl. 12 ods. 1 Ústavy SR.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľky žiadajú, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že napadnutými rozhodnutiami daňového úradu došlo k porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy, ako aj ich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté rozhodnutia daňového úradu zrušil a veci mu vrátil na ďalšie konanie a aby sťažovateľkám priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume po 5 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

Sťažovateľky zároveň uviedli, že súčasne so sťažnosťou podali Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí daňového úradu z dôvodu, že vzhľadom na súčasnú právnu úpravu a judikatúru súdov neexistuje jednoznačný záver o tom, či napadnuté rozhodnutia daňového úradu (správneho orgánu) sú preskúmateľné v rámci správneho súdnictva.

II.

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 4841/2012, sp. zn. Rvp 4854/2012 a sp. zn. Rvp 4865/2012 a z neho vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť, ako aj na totožnosť správneho orgánu (daňového úradu), proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy o spojení týchto sťažností na spoločné konanie tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Na rozhodnutie o podanej sťažnosti nie je daná právomoc ústavného súdu.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

Zo samotných sťažností vyplýva, že sťažovateľky súběžne so sťažnosťou podali krajskému súdu žalobu o preskúmanie zákonnosti napadnutých rozhodnutí daňového úradu (správneho orgánu) podľa § 247 a nasl. OSP, o ktorých v čase predbežného prerokovania sťažností ústavným súdom nebolo krajským súdom meritórne rozhodnuté.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno uzavrieť, že v súčasnom štádiu právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľiek má krajský súd v rámci správneho súdnictva. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem (Občiansky súdny poriadok). Ide o jeden zo základných princípov, ktoré ovládajú konanie pred ústavným súdom, a to o princíp subsidiarity. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2012